

XV Міжнародна науково-практична конференція

«ГРУДНЕВІ ЧИТАННЯ 2024»

«Фінансовий бізнес:
стійкість, інклюзивність і
соціальна відповідальність»

05-06 грудня 2024 року

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

КИЇВ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СТРАХУВАННЯ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ
ФОНД ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ
УНІВЕРСИТЕТ МЕНДЕЛЯ (ЧЕХІЯ)
ЛІГА СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ «СТРАХОВИЙ БІЗНЕС»
ЦЕНТР БІЗНЕС-СТРАТЕГІЙ «ПЕРСПЕКТИВА»
AFLATON INTERNATIONAL

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

XV Міжнародна науково-практична конференція

ГРУДНЕВІ ЧИТАННЯ

***«Фінансовий бізнес: стійкість, інклюзивність і
соціальна відповідальність»***

*До 190-річчя університету,
80-річчя економічного факультету і
15-річчя кафедри страхування, банківської справи та
ризик-менеджменту*

5-6 грудня 2024 року

КИЇВ – 2024

УДК 336

Редакційна колегія: А.І. Ігнатюк; д-р екон. наук, проф.; Н.В. Приказюк, д-р екон. наук, проф.; Л.А. Анісімова, канд. ф.-м. наук, доц.; О.В. Любкіна, д-р екон. наук, проф.; Р.В. Пікус, канд. екон. наук, проф.; Н.І. Версаль, д-р екон. наук, проф.; А.С. Шолойко, д-р екон. наук, проф.

Рецензенти:

І.О. Лютій – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка

М.Й. Малік – доктор економічних наук, професор, академік НААН України, головний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Рекомендовано кафедрою страхування, банківської справи та ризик-менеджменту економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Протокол № 7 від 28 листопада 2024 року)

Фінансовий бізнес: стійкість, інклюзивність і соціальна відповідальність: збірник тез доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції Грудневі читання. За заг. ред. Н.В. Приказюк. Київ, 2024. Вип. XV. 202с.

ISBN 978-617-8456-35-1

Збірник містить матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції, що проходила 5-6 грудня 2024 року на економічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Для науковців, державних службовців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти.

Дякуємо «Асоціації випускників та друзів економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка» за допомогу в організації конференції «Грудневі читання»

Матеріали публікуються в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, а також за якість і достовірність представленого тексту.

©Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2024

ЗМІСТ

Алексєєнко Л. М. ПРЕФЕРЕНЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ	7
Анкудович М.І. РОЗВИТОК ПОСЛУГ ІЗ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД СТИХІЙНИХ ЛИХ В УМОВАХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	9
Баришовець В.О. МОДИФІКАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ COVID-19	11
Батюта А.І., Бурба М.В. РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	13
Башловка К.А. ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ПОВЕРНЕННЯ МІГРАНТІВ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ	15
Березовенко Т.Ю. ДЕПОЗИТИ ТА КРЕДИТИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ЯК ЗМІНЮЮТЬСЯ ФІНАНСОВІ ПРІОРИТЕТИ УКРАЇНЦІВ	17
Бівалькевич Є.Б. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВИЙ РИЗИК СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	19
Борисова В.А. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДРОНІВ ПРИ СТРАХУВАННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	21
Борисюк В.М., Ворончук Є.В. ЧИ Є ЗВ'ЯЗОК МІЖ РІВНЕМ ЦИФРОВИХ НАВИЧОК І ВВП У КРАЇНАХ ЄВРОПИ?	23
Власюк М.С. СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ БАНКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	25
Внукова Н.М., Завгородня М.В. ЗНАЧЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МИТНОГО ПРОЦЕСУ	27
Войтович Л.М., Крупка І.М. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	29
Волосович С.В. ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ VIGTECH У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОБРОБУТУ ДОМОГОСПОДАРСТВ	31
Гайдук І.С. МІНІМІЗАЦІЯ РИЗИКУ ЗАСТОСУВАННЯ НЕОБҐРУНТОВАНОЇ СТРАТЕГІЇ В СИСТЕМІ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ	33
Галушка В.В. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В РОЗРІЗІ ОПЕРАЦІЙ M&A	35
Герус Д.О. РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У ФІНАНСОВОМУ БІЗНЕСІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	37
Гудзь Г.О. РИЗИКИ У ЕПОХУ INDUSTRY 4.0: ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ЗАГРОЗАМИ	39
Гузела І.А., Кнейслер Е.Г. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	40
Димніч Д.В. БІДНІСТЬ ТА НЕРІВНІСТЬ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ: ПОРІВНЯННЯ ПІДХОДІВ ТА ТЕОРІЇ	43
Дмитренко К.І. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	45
Дорошенко А.Р. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ «СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ»	47
Дубова Д.В. ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ: РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ СТІЙКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ	49
Дудник Я.В. ЕКОЛОГІЧНО-СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ	51

ЗНАЧЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МИТНОГО ПРОЦЕСУ

Внукова Наталія Миколаївна
Завгородня Марія Володимирівна
*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця*

Згідно з Рекомендаціями для митних брокерів, розробленими Всесвітньою митною організацією (WCO), страхування відповідальності митного брокера є важливою частиною регуляторної системи багатьох країн. Цей механізм забезпечує захист клієнтів і держави від можливих фінансових втрат, спричинених помилками або недоліками у виконанні брокерських функцій [5]. Відповідно до поточних реформ митної служби та для подальшого покращення надання ними послуг, деякі митні брокери переходять до більш комплексних консультацій і дорадчої ролі, серед яких є і страховий захист.

У багатьох країнах страхування відповідальності є ключовим інструментом захисту інтересів клієнтів митних брокерів, які зобов'язані мати фінансові гарантії, такі як банківські гарантії чи страхові поліси, які забезпечують компенсацію за можливі помилки, несумлінність або порушення під час виконання своїх зобов'язань [4].

Компанії, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, звертаються за послугами до митних брокерів, які займаються розмитненням вантажів, оформленням експортно-імпорتنих документів та іншими питаннями, отже, компетентність їх діяльності є надзвичайно актуальною щодо вибору митного фахівця. Для запобігання можливим ризикам митні брокери можуть застрахувати свою відповідальність. Характерним прикладом може бути публічна пропозиція однієї зі страхових компаній [3]. Об'єктом страхування є відповідальність митного брокера, пов'язана з необхідністю відповідно до норм і вимог чинного законодавства України компенсувати збитки третім особам при наданні послуг митного брокера (посередника).

Страхувальником за даним договором виступає компанія, чийм видом діяльності є надання послуг митного брокера/посередника. За договором страхування відповідальності митного брокера предметом страхування є відповідальність страхувальника (митного брокера) за заподіяння шкоди третій особі (клієнту) за збитки в результаті помилок і упущень в процесі професійної діяльності. На розмір страхового платежу впливають види діяльності брокера, кількість його співробітників, розмір страхової суми (ліміту відповідальності), досвід роботи, кількість судових рішень по виставлених претензіях (як позитивних так і негативних), беззбитковість роботи брокера в попередні періоди, обсяги брокерських послуг. При виборі франшизи страхувальники обирають нульовий рівень, щоб страхова компанія відшкодувала всю суму потенційного збитку, але може бути досягнута домовленість про встановлення рівня франшизи відповідно до мінімального розміру штрафу за Митним кодексом. При страхуванні професійної відповідальності страховик не застосовує право вимоги регресного відшкодування до винуватця нанесення збитків. Договір страхування укладається на термін до одного року. Страховик враховує, що адміністративні санкції за порушення у митній діяльності можуть бути застосовані протягом 6 місяців з моменту скоєння правопорушення (Стаття 467 Митного кодексу України), тому пропонує застосування у договорі пункту, який регламентує розширений період заяви претензій протягом півроку після завершення дії договору страхування. Показовим є перелік ризиків, які можуть покриватися страхуванням відповідальності митних брокерів: втрата (загибель), недостача або пошкодження товарів, транспортних засобів, що належать третім особам, порушення строків декларування даних про товари і транспортні засоби та їх митний режим, невірне або несвоєчасне нарахування митних платежів, сплата третіми особами завищених митних зборів щодо задекларованих товарів і транспортних засобів, несплата (неповна сплата) митних платежів щодо задекларованих товарів і транспортних засобів, недотримання умов і обмежень на використання і розпорядження товарами і транспортними засобами, щодо яких митне оформлення не завершено, вилучення товарів,

транспортних засобів, накладення арешту в результаті ненавмисних порушень страхувальником митних правил.

Іншим напрямом залученості страхових компаній до забезпечення митного процесу є виконання ними ролі гарантів відповідно до статті 310 Митного кодексу, коли гарантія є зобов'язанням гаранта щодо виплати на вимогу митного органу коштів у межах розміру гарантії та в порядку і строки, визначені цим Кодексом, у разі невиконання особою обов'язку із сплати митних платежів. Відповідно до публічної частини реєстру гарантів, який веде Державна митна служба України, гарантами виступають такі страхові компанії: ПрАТ "Страхова компанія "Універсальна", ПрАТ "Страхова компанія "ВУСО", ПрАТ "Страхова компанія "Перша", ПрАТ "Страхова група "ТАС", АТ "Страхова компанія "Інго", ТДВ "Страхова компанія "Гардіан", ПрАТ "Страхова компанія "Арсенал страхування", АТ "Страхова компанія "ББС іншуранс", ПрАТ "Страхова компанія "Саламандра" [1]. Якщо Страхова компанія "Перша" не тільки є гарантом у митному процесі, але і пропонує страховий продукт щодо страхування відповідальності митних брокерів, то Страхова компанія "Універсальна" [2] навпаки при представленні страхового продукту щодо страхування відповідальності суб'єктів господарювання в розділі непокриття такими договорами певних напрямів у п.8 визначені саме митники, що потребує додаткового аналізу із незацікавленості страховика розширювати свою ділову присутність у митній справі.

Для вирішення задачі щодо визначення ролі страхових компаній у митному процесі авторами використано пошуковий сервіс Google Trends, який надає статистику попиту на ту чи іншу тему в різних регіонах світу або країнах у різних часових періодах [4]. Особливістю цього інструменту Google є можливість оцінки актуальності тих процесів, які відбуваються на певній території для прийняття тих чи інших рішень, надання користувачам кількісних та якісних показників рівня запиту за 100 бальною шкалою до загальної суми запитів. Автори здійснили пошуковий запит у Google Trends тем «страхування митних брокерів» і «митний брокер» в Україні за часовий період з 2004 року (на 20 листопада 2024 року).

Результати пошуку цих тем показали, що пік зацікавленості темою страхування митних брокерів щодо її актуальності відзначений у період 2010 року, далі він став дуже низьким без виділення регіонального розподілу. Це свідчить про те, що необхідно визначити причини такого стану з урахуванням вимог міжнародних організацій до забезпечення страхування професійної відповідальності митних брокерів.

Щодо теми митного брокера, то рівень зацікавленості є стабільним протягом останніх 10 років на рівні 8 балів, з піком у січні 2019 року. Серед регіонів-лідерів відзначено Вінницьку, Волинську та Дніпропетровську області, тоді як найменше зацікавленими є Чернівецька і Чернігівська області, які є прикордонними, тому це потребує додаткового вивчення спорідненості питання митного процесу. Щодо зацікавленості процесами страхування у цих областях, то Чернігівська знаходиться на 9 місці, а Чернівецька на 14 із загального переліку зацікавлених, отже попит набагато більший на цю фінансову послугу в цих регіонах, що створює передумови до залученості страхових компаній у митний процес.

Отже, проведений аналіз щодо залученості страхових компаній у митний процес показав недостатній рівень і різноспрямованість дій страховиків щодо зацікавленості у пропозиції спеціальних страхових продуктів і наданні послуг гарантів.

1. Публічна частина реєстру гарантів : Державна митна служба України URL:<https://cabinet.customs.gov.ua/guarantor/list>

2. Страховий продукт «Страхування відповідальності суб'єкта господарської діяльності»: Страхова компанія «Універсальна» URL: <https://universalna.com/insurance-products/liability-civil/>

3. Страхування професійної відповідальності митних брокерів: Перша страхова URL:<https://persha.ua/dlja-biznesa/strahovanie-otvetstvennosti-juridicheskikh-lic/strahovanie-professionalnoj-otvetstvennosti/>

4. Як користуватися сервісом Google Trends? URL: <https://adwservice.com.ua/uk/yak-korystuvatysya-servisom-google-trends>

5. Customs House Brokers URL: <https://logistiq.com/who-we-serve-customs-brokers>

6. WCO Customs Brokers Guidelines June 2018 URL: <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/instruments-and-tools/tools/customs-brokers/customs-brokers-guidelines.pdf?db=web> (дата звернення 17.11.2024).

Наукове видання

ГРУДНЕВІ ЧИТАННЯ

*«Фінансовий бізнес: стійкість, інклюзивність і
соціальна відповідальність»*

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

*Редактор: Третяк Д.Д.
Комп'ютерна верстка: Мисловська С.Я.*